

Danmarks Permanente Mission ved FN i New York

Den 19. maj 2005

Nyhedsbrev nr. 9 om arbejdet i FN's Sikkerhedsråd

Følg med på www.sikkerhedsraadet.um.dk

Nedenfor følger en gennemgang af sagerne på Sikkerhedsrådets dagsorden i den første halvdel af maj under dansk formandskab.

Den 4. maj vedtog Rådet at forlænge FN's operation i Elfenbenskysten (UNOCI) med én måned (resolution 1600) med henblik på at drøfte et revideret mandat for operationen i løbet af maj. Hensigten er at give UNOCI et bredere mandat med en FN-rolle i opfølgningen af aftalen mellem konfliktens parter indgået efter mægling fra Sydafrikas præsident (Pretoria-aftalen). Endvidere har FN's generalsekretær anbefalet flere tropper til UNOCI. Der har siden Pretoria-aftalens indgåelse været fremdrift i fredsprocessen, men situationen er fortsat skrøbelig.

Den 4. maj drøftede Rådet situationen i Libanon og den syriske tilbagetrækning. Drøftelsen var en opfølgning på den redegørelse, Rådet modtog den 29. april fra Generalsekretærens særlige repræsentant, Terje Rød-Larsen. Rådet vedtog en formandsudtalelse (PRST/2005/17), som fastholder presset på parterne og som bekræfter Sikkerhedsrådets linie i forhold til Libanon med krav om tilbagetrækning af alle udenlandske tropper fra Libanon, afvæbning og opløsning af alle libanesiske og ikke-libanesiske militser og udvidelse af den libanesiske regerings kontrol over hele Libanons territorium, herunder Sydlibanon. Rådet opfordrer de libanesiske og syriske myndigheder til at samarbejde med det verifikationshold, som FN's generalsekretær har sendt til Libanon for at bekræfte den syriske efterlevelse af kravet om fuld tilbagetrækning. Sikkerhedsrådet vil drøfte sagen igen, når rapporten fra verifikationsholdet foreligger.

Den 4. maj modtog Rådet en kvartalsorientering om situationen i Georgien og den georgisk/abkhasiske konflikt. I forbindelse med mødet talte den georgiske præsidents særlige udsending vedr. konflikten i Abkhasien og gengav den georgiske forhandlingsposition. Tonen var kompromissøgende og vægten lagt på tillidsskabende foranstaltninger. Rådets formand udtalte i en pressemeddelelse opbakning til FN's mission i området (UNOMIG) og bestræbelserne på at skabe fortsat dialog mellem parterne. Efter mødet i Geneve i april mellem parterne og vennegruppen bestående af USA, Storbritannien, Frankrig, Rusland og Tyskland spores der en vis optimisme for fremdrift.

Den 10. maj havde Rådet konsultationer om den humanitære situation i Afrika. FN's undergeneralsekretær for humanitære anliggender, Jan Egeland orienterede Rådet om situationen i nogle af de hårdest ramte områder i Afrika. Hans fokus var på Nordlige Uganda, Sudan, Chad, Togo, Afrikas Horn og det sydlige Afrika med særlig omtale af situationen i Zimbabwe. Egeland appellerede til flere ressourcer også til de "glemte" kriser og mindede om, at humanitære kriser kan udvikle sig til voldelige konflikter og dermed ende på Sikkerhedsrådets dagsorden. Der var i Rådet enighed om at appellere til regeringen i Uganda om at finde en politisk løsning samtidig med kraftig fordømmelse af aktiviteterne fra oprørsbevægelsen, LRA. Indsatsen fra de regionale organisationer i Afrika, både politisk og militært, blev værdsat i forhold til situationerne i bl.a. Darfur og i Togo. Det internationale samfund måtte følge op med midler til at afhjælpe den humanitære situation i alle dele af Afrika.

Den 12. maj modtog Rådet en orientering om situationen i Sudan med særlig vægt på Darfur. Det var første gang siden vedtagelsen af de tre resolutioner i slutningen af marts, at Rådet drøftede Sudan. Fredsforhandlingerne mellem parterne i konflikten i Darfur var fortsat i et dødvande. Der var ikke tegn på nedsat aktivitet fra militserne, og der var flere rapporter om angreb på civile og nødhjælpsarbejdere. Den Afrikanske Unions indsats i Darfur (AMIS) blev tillagt stor vægt og forhandlinger var i gang med internationale organisationer og institutioner om bistand til AU for at øge tilstedeværelsen. Den 26. maj afholdes en donorkonference i Addis Ababa vedr. AMIS. AU har i første omgang besluttet at sigte mod at nå op på 7.731 afrikanske tropper i Darfur til september, men det forudsætter øget planlægningskapacitet samt logistisk og materiel bistand udefra. FN's operation UNMIS, som skal overvåge gennemførelsen af Nord-Syd fredaftalen, vil kunne forestå en begrænset del af støtten til AU. Med få opstartproblemer er deployeringen af UNMIS nu godt i gang.

Den 13. maj holdt Rådet et offentligt møde om situationen i Haiti. Baggrunden for mødet var afrapportering fra den Sikkerhedsrådsmission, der i april besøgte Haiti. Rådet udtalte generel bekymring for situationen i Haiti og var indstillet på en langsigtet FN-indsats. En af de forestående udfordringer for FN-styrken, MINUSTAH, er at bidrage til sikkerheden omkring de parlamentsvalgene planlagt til senere i år. Udfordringerne i Haiti er mangfoldige både med hensyn til genopbygning og reform af landets institutioner og juridiske system og med hensyn til sikkerheden gennem afvæbning og reintegrering af militsgrupper. Der er ligeledes brug for en større langsigtet, økonomisk udviklingsindsats fra donorerne.

Den 16. maj holdt Rådet et offentligt møde om situationen i Østtimor. Rådet besluttede i april at videreføre FN's hidtidige fredsbevarende operation, UNMISSET, i en overvejende politisk mission ved udløbet af mandatet den 20. maj 2005. Bevæggrunden for afviklingen af den militære tilstedeværelse har været den positive udvikling og det forbedrede forhold til Indonesien. Der var i rådet enighed om nødvendigheden af yderligere international støtte til Østtimor gennem langsigtet udviklingsbistand og bistand til opbygningen af samfundsinstitutioner, bl.a. restsektoren.

Den 17. maj holdt Rådet konsultationer om situationen i Sierra Leone. Mens den sikkerhedsmæssige situation i Sierra Leone er relativ god, udestår der fortsat et stort arbejde med at genopbygge landet og takle de grundlæggende årsager til konflikt. Bekæmpelse af korruption, økonomisk udvikling og reform af retssektoren er blandt udfordringerne. Mandatet for FN's fredsbevarende operation i landet, UNAMSIL, udløber i juni. Det er forventningen, at mandatet vil blive forlænget til udgangen af 2005, hvorefter operationen vil overgå til en politisk og udviklingsorienteret mission. Rådet hæftede sig ved vigtigheden af et regionalt perspektiv i Vestafrika.

Den 17. maj udtrykte Sikkerhedsrådet i en pressemeddelelse dyb bekymring over den politiske situation i Guinea-Bissau. Det skete efter, at den tidligere præsident Kumba Yala trak sin erklæring om magtovergivelse fra 2003 tilbage. Rådet udtrykte støtte til landets nationale myndigheder, navnlig præsidenten i den nuværende overgangsperiode, Henriques Rosa.